

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Національної академії

внутрішніх справ,

доктор юридичних наук,

професор

Руслан СЕРБИН

25.12.2025 р.

ВИСНОВОК

Національної академії внутрішніх справ про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пояркова Андрія Юрійовича «Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями» поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 31 жовтня 2023 року, протокол № 22

ВИТЯГ

з протоколу розширеного засідання кафедри кримінальної юстиції навчально-наукового інституту права та психології від 05 грудня 2025 року

Присутні:

кафедра кримінальної юстиції ННПП: завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Хахуцяк О.Ю. (*голова засідання, рецензент*); професор кафедри, кандидат юридичних наук, професор Письменний Д.П.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, професор Галаган О.І. (*науковий керівник*); професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Никоненко М.Я.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Степанова Г.М. (*рецензент*); професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Кубарєва О.В.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Литвинчук О.І.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Довбаш Р.С.; доцент кафедри, доктор філософії Осуховський Р.В.; старший викладач кафедри, кандидат юридичних наук Федотенко А.В.; старший викладач кафедри, кандидат юридичних наук Коваль Б.В.;

кафедра криміналістики та судової медицини: завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Антошук А.О.; професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Черноус Ю.М.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Комаринська Ю.Б.;

кафедра кримінального процесу: завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор Таран О.В.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Хабло О.Ю.;

навчально-науковий інститут післядипломної освіти: директор інституту, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Удалова Л. Д.;

відділ організації наукової діяльності:

провідний науковий співробітник відділення організації наукової роботи здобувачів вищої освіти, доктор юридичних наук, професор Павленко С.О..

Були присутні 4 доктори наук та 13 кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри кримінальної юстиції Національної академії внутрішніх справ Пояркова Андрія Юрійовича «Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», щодо його рекомендації для попереднього розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді Національної академії внутрішніх справ.

Слухали:

Аспірант Поярков А.Ю. доповів про результати дисертаційного дослідження. У доповіді ним було обґрунтовано насамперед актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, здобувачем доведено до присутніх структуру роботи та основні її положення, сформульовано та обґрунтовано новизну, теоретичне та практичне значення.

Сучасні тенденції наркотрафіку включають інтенсивне використання території України як транзитної у зв'язку з диверсифікацією маршрутів постачання наркотичних засобів до ЄС. Особливу загрозу становить збереження високих обсягів надходження наркотиків через тимчасово окуповані території, що використовуються як частина Афгано-Пакистанського маршруту. Крім того, спостерігається диверсифікація «Північного шляху», зокрема в умовах воєнного конфлікту, що супроводжується поширенням наркотизації населення як елемента гібридної війни. Також активізується «Балканський маршрут», у межах якого відбувається транзит через Україну, Молдову, Росію та Румунію. Нарощується потік синтетичних наркотиків азійського походження, посилюється використання безконтактних форм збуту, контрольованих міжнародними злочинними синдикатами.

Варто підкреслити, що сучасна доктрина доказування в кримінальному процесі передбачає дотримання загальних процесуальних засад, до яких віднесено визначення мети, предмета, меж доказування, класифікації та оцінки

доказів. Особливої уваги потребує діяльність слідчих і прокурорів щодо виявлення, фіксації, вилучення та дослідження доказів, а також їх належного процесуального використання. У цьому контексті питання доказування у кримінальних провадженнях щодо організованих груп і злочинних організацій у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів є надзвичайно актуальними як для теорії кримінального процесу, так і для практики досудового розслідування та судового розгляду.

З огляду на зазначене, виникає нагальна потреба в переосмисленні системи забезпечення національної безпеки, зокрема шляхом посилення протидії наркотизації населення та пов'язаної з нею криміналізації суспільства за допомогою ефективного використання кримінального процесуального інструментарію.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що робота є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним дослідженням теоретичних та праксеологічних засад доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями, в якому на основі аналізу чинного законодавства та правозастосовної практики сформульовано висновки концептуального характеру, що дають змогу розв'язати низку проблем прикладного характеру, пов'язаних із реалізацією органами досудового розслідування їх процесуальних повноважень. Зокрема:

вперше:

– на основі положень комплексної концепції кримінального процесуального доказування з'ясовано, що основними видами засобів кримінального процесуального доказування у кримінальних провадженнях щодо організованих груп та злочинних організацій у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів є: (а) фактичні дані; (б) докази як єдність фактичних даних та їх джерел (показання, речові та електронні докази, висновки експертів); (в) способи отримання або способи перевірки вже отриманих доказів (СРД, у тому числі й негласні; витребування речей чи документів; отримання речей чи документів; тимчасовий доступ до речей і документів; ознайомлення з матеріалами кримінального провадження; призначення ревізій та перевірок у кримінальному провадженні; залучення спеціаліста);

– науково аргументовано доцільність запровадження у практику розслідування злочинів, пов'язаних з діяльністю організованих груп та злочинних організацій у сфері обігу наркотиків, іноземного досвіду правової регламентації та організаційного забезпечення окремих процесуальних дій (США, Франція, Німеччина, Канада) в частині надання додаткових повноважень спеціалізованим підрозділам, що протидіють наркотизму, зокрема щодо підстав і процедури проведення обшуку; спрощення процедури розгляду справ, пов'язаних із обігом наркотиків, використання угод про співпрацю з органами досудового розслідування; захисту прав і законних інтересів осіб, які потрапляють до організованої злочинної небезпеки; депортації іноземних

громадян, підозрюваних у зв'язках із «наркосиндикатами»; продовження термінів превентивного тримання під вартою осіб, підозрюваних у транснаціональному наркотизмі; кримінального переслідування за вчинення дій, що ускладнюють ідентифікацію особи;

удосконалено:

– теоретичне розуміння засобів кримінального процесуального доказування у кримінальних провадженнях щодо організованих груп та злочинних організацій у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів як системи взаємозалежних і взаємопов'язаних процесуальних механізмів, які мають пізнавально-практичний та розумовий характер, що застосовуються уповноваженим кримінальним процесуальним законом суб'єктом у кримінальному провадженні для забезпечення реалізації мети кримінального процесуального доказування у досудовому розслідуванні злочинів передбачених розділом XIII КК України вчинених організованою групою, злочинною організацією;

– деталізацію обставин, які підлягають доказуванню у кримінальних провадженнях щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів вчинених організованими групами, злочинними організаціями, з виокремленням таких структурних елементів: подія злочину (предмет злочинного посягання; час, місце, спосіб злочинної діяльності); винуватість особи у вчиненні злочину; розмір і характер збуту, обсяги незаконного обігу, вид, кількість, концентрація наркотиків; характеристика особи підозрюваного, організованої групи, злочинної організації, причин та умов вчинення наркозлочинів; обставини, що обтяжують або пом'якшують покарання; завдана шкода та інші наслідки; обставини, які свідчать про незаконне походження майна; підстави для спеціальної конфіскації;

дістало подальший розвиток:

– наукові підходи до визначення мети кримінального процесуального доказування як встановлення або спростування обставин небезпечного діяння, пов'язаного з вчиненням злочину організованими групами, злочинними організаціями у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; доказів як єдності фактичних даних та процесуальних джерел, які були відшукані, виявлені, встановлені, розшукані, витребувані, вилучені, перевірені та оцінені з точки зору їх належності, допустимості та достовірності, а також належним чином оформлені відповідно до встановленого кримінального процесуального порядку; речових доказів як матеріальних об'єктів, отриманих у встановленому законом порядку, які за своїми об'єктивно сформованими зовнішніми ознаками, внутрішніми властивостями, а також місцем, часом та обставинами виявлення здатні сприяти встановленню наявності або відсутності обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню згідно зі ст. 91 КПК України;

Після закінчення доповіді аспіранта присутніми були поставлені наступні питання:

Таран О.В.: У Вас є підрозділ, який стосується іноземного досвіду. До яких висновків прийшли щодо протидії таким злочинам?

Відповідь: Дякую за запитання. На сьогодні країни ЄС, Сполучені Штати Америки та Канада демонструють ефективні й водночас збалансовані моделі протидії організованим наркоугрупованням. Такі моделі поєднують інтенсивне застосування спеціальних кримінально-процесуальних інструментів із розвиненою системою правових гарантій, які відповідають стандартам ЄСПЛ. Аналіз іноземного досвіду свідчить, що ефективна протидія організованій наркозлочинності можлива лише за умов поєднання жорстких процесуальних механізмів з надійними правовими гарантіями. Україна, перебуваючи на шляху євроінтеграції, повинна враховувати стандарти ЄСПЛ у цій сфері, особливо в контексті проведення процесуальних дій.

Никоненко М.Я.: Як Ви розумієте діяльність уповноважених суб'єктів доказування під час досудового розслідування?

Відповідь: Дякую за запитання. Основна діяльність уповноважених суб'єктів доказування під час досудового розслідування зосереджена на зборі, перевірці та оцінці доказів, під якими доцільно розуміти єдність фактичних даних та процесуальних джерел, які були відшукані, виявлені, встановлені, розшукані, витребувані, вилучені, перевірені та оцінені з точки зору їх належності, допустимості та достовірності, а також належним чином оформлені відповідно до встановлених вимог кримінального процесуального законодавства. Така єдність повинна бути визнана уповноваженим суб'єктом кримінального провадження як джерело доказової інформації. Запропонований підхід враховує специфіку доказової діяльності в умовах протидії організованій наркозлочинності, яка характеризується високим рівнем латентності, складністю структури злочинних угруповань, багаторівневим характером їхньої діяльності та активним протистоянням з боку учасників цих структур. Відтак, акцент на процесуальну обґрунтованість походження фактичних даних, їх юридичну силу та доказову спроможність має ключове значення для ефективного кримінального переслідування та судового розгляду. У зв'язку з цим, необхідно закріпити комплексне розуміння доказів у кримінальному процесі (ч. 1 ст. 84 КПК України), у тому числі й з урахуванням сучасних викликів, пов'язаних із протидією організованій злочинності у сфері обігу наркотиків.

Антощук А.О.: Чи виявили Ви прогалини у кримінальному процесуальному законодавстві України, що негативно впливають на ефективність доказування у кримінальному провадженні?

Відповідь: Дякую за запитання. Звернуто увагу на окремі прогалини у кримінальному процесуальному законодавстві України, що негативно впливають на ефективність доказування у кримінальному провадженні, зокрема:

відповідно до ст. 96 КПК України, сторони кримінального провадження мають право ставити свідкові запитання щодо його здатності сприймати факти,

про які він дає показання, а також щодо інших обставин, що можуть мати значення для оцінки достовірності показань. Водночас чинна редакція цієї норми не передбачає можливості з'ясування достовірності показань потерпілого, підозрюваного чи обвинуваченого, що виглядає нелогічно з огляду на змагальний характер процесу. У зв'язку з цим запропоновано викласти ст. 96 КПК України в новій редакції під назвою: «Стаття 96. З'ясування достовірності показань свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого», що дозволить уніфікувати підхід до оцінки показань усіх ключових процесуальних фігур та усунути дисбаланс у сфері доказування;

відсутність чіткої вказівки в ст. 98 КПК України на необхідність винесення постанови про визнання матеріального об'єкта речовим доказом, а також практика обґрунтування такої постанови виключно посиланням на ст. 110 КПК України, спричиняє слідчо-судові помилки, ускладнює процесуальне забезпечення арешту речових доказів, а також підриває правову визначеність у провадженні. З метою усунення зазначеної прогалини запропоновано внести зміни до ст. 98 КПК України, які передбачають чітке нормативне закріплення обов'язку слідчого, дізнавача або прокурора складати постанову про визнання матеріального об'єкта речовим доказом;

чинним законодавством не врегульовано ситуації, за яких матеріальні об'єкти, що мають ознаки речових доказів, виявляються під час проведення судової експертизи. Для усунення цієї прогалини запропоновано доповнити ст. 102 КПК України;

ст. 98 КПК України запропоновано викласти в новій редакції, що враховує практичні потреби та науково-теоретичні положення щодо природи речових доказів.

Головуючий: Є ще запитання? Немає. Переходимо до обговорення дисертації. Слово надається рецензентам.

Кандидат юридичних наук, доцент Хахуцяк О.Ю. Актуальність дослідження доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами чи злочинними організаціями, зумовлена зростанням масштабів та складності наркозлочинності в Україні та світі. Такі злочини характеризуються високим рівнем конспірації, професіоналізацією учасників, використанням сучасних цифрових технологій, криптозасобів, міжнародних каналів постачання та «даркнет»-платформ. Це істотно ускладнює процес збирання, перевірки й оцінки доказів, вимагає від органів досудового розслідування й суду застосування спеціальних знань, оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій, а також дотримання підвищених стандартів допустимості й належності доказів. Наявні проблеми з фіксацією ланцюга поставок, встановленням ролей учасників організованої групи, документуванням контролю за злочинною діяльністю та забезпеченням дотримання прав людини під час доказування актуалізують потребу в удосконаленні теоретичних підходів і практичних механізмів доказування. Усе це підкреслює необхідність наукового аналізу й вироблення рекомендацій,

спрямованих на підвищення ефективності протидії наркоорганізованим злочинності та забезпечення справедливого кримінального судочинства.

Саме тому, робота є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним дослідженням теоретичних та праксеологічних засад доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями, в якому на основі аналізу чинного законодавства та правозастосовної практики сформульовано висновки концептуального характеру, що дають змогу розв'язати низку проблем прикладного характеру, пов'язаних із реалізацією органами досудового розслідування їх процесуальних повноважень.

У роботі сформульовано низку результатів і висновків, що були отримані вперше і мають високий ступінь наукової новизни.

Висновки в дисертації сформовано відповідно до отриманих результатів, вони мають вагому аргументацію, свідченням чого є використана методологія дослідження, яка ґрунтується на сукупності загальнонаукових, міждисциплінарних і спеціально-наукових методів пізнання.

Обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, також забезпечена емпіричними даними.

Постановка завдань, визначення мети, об'єкта та предмета дослідження є чіткими, зрозумілими й такими, що цілком відповідають загальним вимогам. Завдання наукового пошуку виконано, мети роботи досягнуто.

Отже, поставлені наукові завдання виконано на високому методологічному рівні, а дисертант опанував необхідні компетенції для рівня доктора філософії.

У роботі використано належні емпіричні джерела. Необхідно відмітити, що всі зауваження автором були враховані після першого рецензування. При вивченні дисертаційної роботи порушень академічної доброчесності не виявлено.

Висновок. Дисертація Пояркова Андрія Юрійовича «Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями», подана на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, оригінальним науковим дослідженням. В ній отримано нові науково обґрунтовані результати, що відрізняються новизною в постановці і вирішенні проблем під час доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями. Дисертація відповідає спеціальності 081 – Право та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами і доповненнями), та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44) та може бути подана до захисту у разовій

спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Кандидат юридичних наук, доцент Степанова Г.М. Дисертаційне дослідження Пояркова А.Ю. є своєчасним і важливим. Актуальність теми зумовлена тим, що злочини у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, учинені організованими групами та злочинними організаціями, становлять одну з найбільш небезпечних форм сучасної організованої злочинності. Вони мають високий рівень латентності, транснаціональний характер, тісний зв'язок із корупційними проявами та іншими тяжкими кримінальними правопорушеннями. Ефективність боротьби з такими злочинами значною мірою залежить від якості та повноти доказування, адже встановлення структури стійкого об'єднання, його ієрархії, розподілу ролей, способів координації дій та каналів постачання потребує застосування складних процесуальних і криміналістичних методів.

У практиці досудового розслідування та судового розгляду часто виникають проблеми щодо допустимості результатів негласних слідчих (розшукових) дій, належності оперативних матеріалів, фіксації й документування контролю за вчиненням злочину, а також щодо забезпечення балансу між інтересами кримінального переслідування та дотриманням прав і свобод людини. Це зумовлює необхідність поглибленого наукового опрацювання питань доказування в зазначеній категорії проваджень, узагальнення сучасної судової практики та розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності кримінального процесу. Саме тому обрана тема має суттєве теоретичне та практичне значення.

Важливим аспектом роботи є іноземний досвід регламентації кримінальної процесуальної діяльності щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями.

Дисертація має чіткий зв'язок з науковими програмами, планами, темами.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що вона є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним дослідженням теоретичних та праксеологічних засад доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями, в якому на основі аналізу чинного законодавства та правозастосовної практики сформульовано висновки концептуального характеру, що дають змогу розв'язати низку проблем прикладного характеру, пов'язаних із реалізацією органами досудового розслідування їх процесуальних повноважень.

Основні наукові положення дисертаційного дослідження відображено в восьми наукових працях, серед яких три статті, опубліковані у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, у п'ятьох тезах доповідей, опублікованих у збірниках науково-практичних конференцій.

Всі зауваження та побажання, які були висловлені в попередніх засіданнях кафедри були повністю враховані автором.

Результати дисертаційного дослідження Пояркова Андрія Юрійовича мають як теоретичне так і практичне значення, оскільки сформульовані висновки та пропозиції можуть бути використані у правотворчій діяльності, в освітньому процесі, практичній діяльності. Дисертація відзначається науковою новизною, ґрунтовністю аналізу та високим рівнем обґрунтованості висновків.

Дисертація відповідає спеціальності 081 – Право та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами і доповненнями), та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44) та може бути подана до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

доктор юридичних наук, професор Черноус Ю.М.; доктор юридичних наук, професор Удалова Л. Д.; доктор юридичних наук, професор Павленко С.О.; доктор юридичних наук, професор Таран О.В.; кандидат юридичних наук, професор Письменний Д.П.; кандидат юридичних наук, доцент Антошук А.О.; кандидат юридичних наук, доцент Никоненко М.Я.; кандидат юридичних наук, доцент Кубарєва О.В.; кандидат юридичних наук, доцент Литвинчук О.І.; кандидат юридичних наук Довбаш Р.С.; доктор філософії Осуховський Р.В.; кандидат юридичних наук Федотенко А.В.

Поярков А.Ю. висловив виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку його дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприятимуть вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції його подальших науково-дослідних планів.

На основі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили запропонувати такий:

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дослідження щодо дисертації Пояркова Андрія Юрійовича «Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями»

Дисертація Пояркова Андрія Юрійовича «Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями», яка подана на здобуття доктора філософії за спеціальністю 081 – Право, є цілісною, завершеною науковою працею.

Обґрунтування вибору теми дослідження. У ХХІ ст. Україна опинилася перед викликами численних загроз національній безпеці, серед яких особливе місце посідають війна, процеси глобалізації, пандемії, екстремізм і тероризм, екологічні катастрофи, а також злочинність. Важливою складовою останньої є незаконний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що трансформується у форму організованого наркобізнесу та сприяє зростанню рівня насильства, корупції й загальної криміналізації суспільства, при цьому не визнає кордонів і уражає осіб незалежно від їх соціального статусу, статі, релігійної приналежності чи расової належності.

Сфера наркобізнесу характеризується активною участю організованих груп та злочинних організацій, які отримують значні незаконні прибутки, що в подальшому легалізуються через вкладення у легальний бізнес, що свідчить про поступове злиття наркобізнесу з організованою злочинністю, ознаками якої є наявність ієрархічної структури, жорсткої внутрішньої дисципліни, чіткого розподілу ролей, а також корупційної підтримки з боку представників органів державної влади. На підтвердження, у 2014 р. було виявлено 185 організованих формувань, з яких 5 (3,1%) – у сфері обігу наркотиків; у 2015 – 135 (–27%), з них 7 (5%); у 2017 – 210 (+35%): 27 (13%); 2019 – 293 (+2%): 68 (23%); 2021 – 377 (+22%): 95 (25%); 2023 – 499 (+24%): 109 (21%); 2024 – 360 (–27%): 85 (24%). У середньому 85% таких формувань становили організовані групи, у той час як на злочинні організації припадало близько 15% [204; 114]. Останніми роками, Україна утримує позицію транзитної держави в системі міжнародного наркотрафіку з розвинутою інфраструктурою організованих груп і злочинних організацій. Так, у 2024 р. на території держави вилучено 5,7 тон наркотичних засобів, зокрема: канабісу – 4,5 т; макової соломи – 2 т; героїну – 227 кг; метадону – 28 кг; кокаїну – 12 кг; опію – 2 кг; трамадолу – 380 г. Також вилучено 48,8 кг психотропних речовин (амфетамінів – 20,3 кг, інших – 18,5 кг).

Сучасні тенденції наркотрафіку включають інтенсивне використання території України як транзитної у зв'язку з диверсифікацією маршрутів постачання наркотичних засобів до ЄС. Особливу загрозу становить збереження високих обсягів надходження наркотиків через тимчасово окуповані території, що використовуються як частина Афгано-Пакистанського маршруту. Крім того, спостерігається диверсифікація «Північного шляху», зокрема в умовах воєнного конфлікту, що супроводжується поширенням наркотизації населення як елемента гібридної війни. Також активізується «Балканський маршрут», у межах якого відбувається транзит через Україну, Молдову, Росію та Румунію. Нарощується потік синтетичних наркотиків азійського походження, посилюється використання безконтактних форм збуту, контрольованих міжнародними злочинними синдикатами.

Варто підкреслити, що сучасна доктрина доказування в кримінальному процесі передбачає дотримання загальних процесуальних засад, до яких віднесено визначення мети, предмета, меж доказування, класифікації та оцінки доказів. Особливої уваги потребує діяльність слідчих і прокурорів щодо виявлення, фіксації, вилучення та дослідження доказів, а також їх належного

процесуального використання. У цьому контексті питання доказування у кримінальних провадженнях щодо організованих груп і злочинних організацій у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів є надзвичайно актуальними як для теорії кримінального процесу, так і для практики досудового розслідування та судового розгляду.

З огляду на зазначене, виникає нагальна потреба в переосмисленні системи забезпечення національної безпеки, зокрема шляхом посилення протидії наркотизації населення та пов'язаної з нею криміналізації суспільства за допомогою ефективного використання кримінального процесуального інструментарію.

Науково-теоретичним підґрунтям дослідження, стали праці вітчизняних фахівців яких досліджуються питання кримінального процесуального доказування, а саме: Ю. П. Аленіна, Л. І. Аркуші, В. І. Галагана, О. І. Галагана, І. В. Гловюк, В. Г. Гончаренка, М. Л. Грібова, Ю. М. Groшевого, О. В. Капліної, Є. Г. Коваленка, Л. М. Лобойка, Є. Д. Лук'янчикова, М. М. Михеєнка, В. Т. Нора, М. А. Погорецького, Д. Б. Сергєєвої, О. С. Старенького, О. В. Таран, О. Ю. Татарова, Л. Д. Удалової, Ю. М. Черноус, М. С. Цуцкїрїдзе, А. В. Шевчишена, О. Г. Шило, М. Є. Шумила, О. Г. Яновської та ін. У контексті предмету дослідження варто звернути увагу на комплексні наукові розробки окремих дослідників: С. М. Стахівського (2005 р.), Н. А. Запорощенко (2011 р.), А. П. Сакаля (2014 р.), А. В. Заклюки (2016 р.), А. А. Павлишиної (2017 р.), В. В. Вапнярчука (2018 р.), М. І. Станковича (2019 р.), Я. О. Помаза (2023 р.), В. В. Солов'я (2023 р.) та ін.

Доктринальні положення, сформульовані зазначеними авторами, мають важливе методологічне значення. Водночас сучасні реалії розвитку злочинності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, засвідчують, що вона набула принципово нової якості, трансформується не лише в злочинні організації різного ступеня складності, чисельності та масштабів впливу, а й здатна утворювати квазі-державні об'єднання кримінальної спрямованості. Саме тому потребує детального вивчення зміст обставин, які підлягають встановленню, а також наукове обґрунтування пропозицій щодо розв'язання теоретичних і праксеологічних проблем, які виникають під час збирання доказів у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями. Викладене зумовлює актуальність обраної теми.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019); Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020), Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023); Стратегії боротьби з організованою злочинністю (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 року № 1126). Робота відповідає Тематиці

наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки (наказ МВС України від 11 червня 2020 року № 454) і Пріоритетним напрямом наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки (рішення Вченої ради від 21 грудня 2020 року, протокол № 23).

Тема дисертації затверджена Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 31 жовтня 2023 року (протокол № 22).

Мета і завдання дослідження. *Метою* роботи є формування теоретичних, правових і праксеологічних засад доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями, з розробленням пропозицій і рекомендацій, спрямованих на удосконалення кримінального процесуального законодавства та відповідної правозастосовної практики.

Мета дисертаційного дослідження зумовила постановку й необхідність вирішення наступних *завдань*:

– з’ясувати стан наукової розробки проблем кримінальної процесуальної діяльності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

– визначити правові засади доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями;

– узагальнити іноземний досвід регламентації кримінальної процесуальної діяльності щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями;

– надати характеристику обставин події злочинів, що підлягають доказуванню у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

– розкрити процесуальні особливості інших обставин, що підлягають доказуванню у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

– визначити особливості доказування у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів шляхом проведення слідчих (розшукових) дій;

– виокремити специфіку використання НСРД як засобів збирання доказів у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

– окреслити напрями взаємодії суб’єктів доказування з інституціями сектору безпеки й міжнародними органами під час збирання доказів у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають під час виявлення і розслідування злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Предмет дослідження – доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями.

Методи дослідження. У процесі виконання дисертаційного дослідження застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, які забезпечили досягнення поставленої мети та реалізацію завдань, сформульованих у дослідженні, зокрема *діалектичний* – для кримінального процесуального аналізу доказування як теоретико-практичної проблеми в межах усієї роботи, формуванні висновків до розділів і загальних оцінок (розділи 1–3); *історико-правовий* – у процесі розкриття сучасного стану наукових досліджень, законодавства й правозастосовної кримінальної процесуальної практики (підрозділи 1.1); *порівняльно-правовий (компаративістський)* – для виявлення особливостей регламентації кримінальної процесуальної діяльності щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями в Україні, міжнародній практиці та іноземних країнах, а також оцінки можливостей упровадження іноземного досвіду у вітчизняну кримінальну процесуальну практику (підрозділи 1.3, 3.3); *системно-структурний* – для аналізу діяльності організованих груп та злочинних організацій у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (підрозділ 1.2, розділ 2) та надання характеристики обставин події злочинів та іншим елементам, що підлягають доказуванню у таких кримінальних провадженнях (підрозділи 2.1, 2.2); *формально-логічний та моделювання* – при визначенні засобів збирання доказів у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями (розділ 3), зокрема специфіки використання СРД (підрозділ 3.1) та НСРД (підрозділ 3.2), а також взаємодії суб'єктів доказування з інституціями сектору безпеки України й міжнародними органами (підрозділ 3.3).

Таким чином, застосування зазначеного комплексу методів забезпечило комплексний, міждисциплінарний підхід до розв'язання поставлених у дисертаційному дослідженні завдань та дозволило отримати науково обґрунтовані висновки і пропозиції щодо удосконалення процесу доказування у кримінальних провадженнях про організовані форми у сфері незаконного обігу наркотичних засобів.

Емпіричну базу дослідження становлять зведені дані вивчення 535 кримінальних проваджень за ст. 307–320 КК України упродовж 2014–2024 рр. з усіх областей країни; узагальнені результати опитувань 53 прокурорів, 95 слідчих та 115 оперативних працівників Департаменту боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України у містах Дніпро, Київ, Львів,

Одеса; аналітичні узагальнення, підготовлені Національною поліцією України, Офісом Генерального прокурора та Державною судовою адміністрацією України; статистичні та інформаційні матеріали міжнародних організацій, зокрема Управління ООН з наркотиків та злочинності (UNODC), Європейського центру моніторингу з наркотиків та наркотичної залежності (EMCDDA), Комітету експертів з оцінювання заходів протидії відмиванню коштів (MONEYVAL), Всесвітньої митної організації (WCO).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що робота є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним дослідженням теоретичних та праксеологічних засад доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями, в якому на основі аналізу чинного законодавства та правозастосовної практики сформульовано висновки концептуального характеру, що дають змогу розв'язати низку проблем прикладного характеру, пов'язаних із реалізацією органами досудового розслідування їх процесуальних повноважень. Зокрема:

вперше:

– на основі положень комплексної концепції кримінального процесуального доказування з'ясовано, що основними видами засобів кримінального процесуального доказування у кримінальних провадженнях щодо організованих груп та злочинних організацій у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів є: (а) фактичні дані; (б) докази як єдність фактичних даних та їх джерел (показання, речові та електронні докази, висновки експертів); (в) способи отримання або способи перевірки вже отриманих доказів (СРД, у тому числі й негласні; витребування речей чи документів; отримання речей чи документів; тимчасовий доступ до речей і документів; ознайомлення з матеріалами кримінального провадження; призначення ревізій та перевірок у кримінальному провадженні; залучення спеціаліста);

– науково аргументовано доцільність запровадження у практику розслідування злочинів, пов'язаних з діяльністю організованих груп та злочинних організацій у сфері обігу наркотиків, іноземного досвіду правової регламентації та організаційного забезпечення окремих процесуальних дій (США, Франція, Німеччина, Канада) в частині надання додаткових повноважень спеціалізованим підрозділам, що протидіють наркотизму, зокрема щодо підстав і процедури проведення обшуку; спрощення процедури розгляду справ, пов'язаних із обігом наркотиків, використання угод про співпрацю з органами досудового розслідування; захисту прав і законних інтересів осіб, які потрапляють до організованої злочинної небезпеки; депортації іноземних громадян, підозрюваних у зв'язках із «наркосиндикатами»; продовження термінів превентивного тримання під вартою осіб, підозрюваних у транснаціональному наркотизмі; кримінального переслідування за вчинення дій, що ускладнюють ідентифікацію особи;

– запропонований типовий алгоритм доказування у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів на початковому етапі розслідування: призначення прокурора (групи прокурорів), а також слідчого (групи слідчих); кваліфікація виявленого злочину за відповідними ознаками організованої злочинної діяльності у сфері наркобізнесу; формування слідчо-оперативної групи; проведення невідкладних та першочергових СРД (огляд місця події, огляд речовин і об'єктів, призначення експертиз, допит, обшук житла чи іншого володіння особи) та складання відповідних протоколів; здійснення пошуку та накладення арешту на активи підозрюваного;

– розроблено алгоритм проведення НСРД як засобу фіксації організованої групи та злочинної організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів із визначенням таких послідовних дій: процесуальні (внесення відомостей до ЄРДР, встановлення обставин злочину, керівну ланку організованої форми співучасті); організаційно-тактичні (вибір НСРД – контроль за вчиненням злочину у формі контрольованої поставки та оперативної (контрольованої) закупки; аудіо-, відео контроль особи; зняття інформації з електронних комунікаційних мереж/інформаційних систем; спостереження за особою, річчю або місцем, аудіо-, відеоконтроль місця; виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації) з метою встановлення наявності та закріплення факту й обставин наркобізнесу; отримання процесуального рішення про їх проведення; залучення уповноважених суб'єктів до їх проведення; безпосередня участь в їх проведенні); додаткові (прийняття інших процесуальних дій по забезпеченню ефективності проведення НСРД);

удосконалено:

– теоретичне розуміння засобів кримінального процесуального доказування у кримінальних провадженнях щодо організованих груп та злочинних організацій у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів як системи взаємозалежних і взаємопов'язаних процесуальних механізмів, які мають пізнавально-практичний та розумовий характер, що застосовуються уповноваженим кримінальним процесуальним законом суб'єктом у кримінальному провадженні для забезпечення реалізації мети кримінального процесуального доказування у досудовому розслідуванні злочинів передбачених розділом XIII КК України вчинених організованою групою, злочинною організацією;

– деталізацію обставин, які підлягають доказуванню у кримінальних провадженнях щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів вчинених організованими групами, злочинними організаціями, з виокремленням таких структурних елементів: подія злочину (предмет злочинного посягання; час, місце, спосіб злочинної діяльності); винуватість особи у вчиненні злочину; розмір і характер збуту, обсяги незаконного обігу, вид, кількість, концентрація наркотиків; характеристика особи підозрюваного, організованої групи, злочинної організації, причин та умов вчинення наркозлочинів; обставини, що обтяжують або пом'якшують

покарання; завдана шкода та інші наслідки; обставини, які свідчать про незаконне походження майна; підстави для спеціальної конфіскації;

– розподіл факторів, які об’єктивно сприяють наркозлочинності та визначають характер і рівень залучення до неї організованих груп, у тому числі транснаціонального масштабу, що сприяє правильному встановленню мотивів, цілей, форм співучасті та інших елементів доказування відповідно до ч. 1 ст. 91 КПК України, на: загальні – пов’язані з політичними умовами, економічною нестабільністю, регіональною нерівністю, зростанням тіньової економіки та соціальною маргіналізацією населення (формують сприятливе середовище для виникнення і функціонування злочинних об’єднань у сфері наркобізнесу); спеціальні (галузеві) – охоплюють недоліки в організації протидії наркозлочинності, у тому числі й органів досудового розслідування; індивідуальні (особистісні) – включають морально-психологічні характеристики конкретних осіб, їх схильність до девіантної поведінки, сформовані установки щодо допустимості протиправного збагачення, що має значення для визначення суб’єктивної сторони вчиненого діяння та ступеня вини;

дістало подальший розвиток:

– наукові підходи до визначення *мети кримінального процесуального доказування* як встановлення або спростування обставин небезпечного діяння, пов’язаного з вчиненням злочину організованими групами, злочинними організаціями у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; *доказів* як єдності фактичних даних та процесуальних джерел, які були відшукані, виявлені, встановлені, розшукані, витребувані, вилучені, перевірені та оцінені з точки зору їх належності, допустимості та достовірності, а також належним чином оформлені відповідно до встановленого кримінального процесуального порядку; *речових доказів* як матеріальних об’єктів, отриманих у встановленому законом порядку, які за своїми об’єктивно сформованими зовнішніми ознаками, внутрішніми властивостями, а також місцем, часом та обставинами виявлення здатні сприяти встановленню наявності або відсутності обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню згідно зі ст. 91 КПК України;

– кримінально-процесуальна характеристика показань, речових доказів, висновку експерта (у широкому значенні виступають одночасно: засобами кримінального процесуального доказування – інструменти збирання та перевірки доказової інформації; видами доказів – форми відображення фактичних даних; процесуальними джерелами доказів – нормативно визначені джерела отримання доказової інформації у межах кримінального провадження) із внесенням змін та доповнень до ст. 96, 98 КПК України;

– систематизація способів вчинення злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів організованими групами;

– типологізація учасників злочинних формувань, що діють у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, з урахуванням ієрархічного поділу функцій у межах організованих груп та злочинних організацій: (а) керівна

ланка – лідери і координатори (ініціатори створення організованої групи, здійснюють загальне планування, забезпечують матеріально-технічну базу та контролюють реалізацію злочинного задуму), ролі варіюватися від засновника (ініціатора), організатора до безпосереднього керівника або керівника-виконавця; (б) стратегічна ланка – особи, які здійснюють ключові логістичні й операційні функції (контрабандисти, заготівельники, викрадачі, виробники, оптові покупці) щодо забезпечення постійного обігу наркотиків у великих обсягах і масштабах; (в) виконавча ланка – виконавці злочинних дій (перевізники, охоронці, роздрібні збувачі, утримувачі наркопритонів та ін.), які реалізують основну частину злочинної діяльності, перебуваючи у підпорядкованому становищі;

– процесуальні особливості допиту підозрюваних та свідків, які фігурують у кримінальних провадженнях щодо транснаціональних організованих груп та злочинних організацій у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, зумовленого конфліктним характером (відмова від дачі показань, повідомлення завідомо неправдивих відомостей або заперечення факту злочину) й вимагає застосування гнучкої системи тактичних прийомів, спрямованих на подолання протидії розслідуванню;

– організація та тактика проведення огляду речовин і об'єктів, які можуть бути предметом злочину та виступати речовими доказами й становлять матеріальну основу для подальшого призначення судових експертиз, результати яких оформлюються у вигляді висновків експертів – одного з ключових джерел доказової інформації у кримінальному провадженні;

– рекомендації щодо використання НСРД як засобів збирання доказів у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, основна мета яких полягає у забезпеченні достовірного й допустимого доказового матеріалу щодо факту злочинної діяльності на етапі реалізації; затримання особи безпосередньо після вчинення або під час вчинення протиправного діяння; закріплення зібраної доказової інформації у відповідності до вимог кримінального процесуального закону шляхом проведення невідкладних СРД;

– організаційні та процесуальні засади взаємодії суб'єктів доказування у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів на внутрішньодержавному й на міжнародному (координація дій із іноземними партнерами, щодо протидії транснаціональній організованій наркозлочинності за формами: створення спільних слідчих груп; направлення запитів про міжнародну правову допомогу; організація процесуальних заходів; сприяння в екстрадиції підозрюваних/обвинувачених) рівнях.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що матеріали дослідження можуть використовуватися у:

науково-дослідній сфері – для подальшого розроблення наукових проблем доказування у кримінальних провадженнях (акт Національної академії внутрішніх справ від 27.03.2025 р.);

законотворчій діяльності – при внесенні змін та доповнень до кримінального процесуального законодавства України;

правозастосовній діяльності – у системі службової підготовки та в практичній діяльності органів досудового розслідування з метою розроблення та вдосконалення відомчих нормативно-правових актів, підготовки посібників, методичних рекомендацій (акти Головного управління Національної поліції в Сумській області від 10.04.2025 р.; Управління стратегічних розслідувань в Сумській області Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України від 11.04.2025 р.);

освітньому процесі – під час підготовки та проведення лекцій, семінарських і практичних занять з курсантами та слухачами закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання під час викладання навчальних дисциплін «Кримінальний процес України», «Доказування у кримінальному провадженні», «Криміналістика», «Розслідування окремих видів злочинів» (акт Національної академії внутрішніх справ від 11.03.2025 р.).

Апробація результатів дисертації. Робота підготовлена на кафедрі кримінальної юстиції процесу Національної академії внутрішніх справ. Основні положення, висновки та рекомендації дисертації доповідалися та були оприлюднені у виступах автора на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах, зокрема: «Актуальні проблеми кримінального права (м. Київ, 23 листопада 2023 р.); «Кримінальне процесуальне право на сучасному етапі розвитку України» (м. Київ, 27 жовтня 2023 р.); «Актуальні питання та перспективи розшукової роботи в діяльності підрозділів кримінальної поліції» (м. Київ, 28 березня 2024 р.); «Кримінальне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку (м. Київ, 2 травня 2024 р.); «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи» (м. Київ, 21 листопада 2024 р.).

Публікації. Основні результати дисертаційного дослідження викладено у восьми наукових публікаціях, з яких три опубліковано у наукових фахових виданнях України, п'ять тез наукових доповідей на науково-практичних конференціях та круглих столах, зокрема:

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Поярков А. Ю. Кримінальні процесуальні засоби доказування у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. *Право і суспільство*. 2024. № 4. С. 301–307. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.4.41>

2. Поярков А. Ю. Правові засади доказування у кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. 2024. Вип. 84, ч. 4. С. 111–117. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.4.15>

3. Поярков А. Ю. Докази у кримінальному провадженні про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: поняття та види. *Науковий вісник*

Ужгородського Національного університету. 2025. Вип. 87, ч. 4. С. 29–135.
DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.4.19>

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Поярков А. Ю. Предмет доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. *Актуальні проблеми кримінального права: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* (Київ, 23 листоп. 2023 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2023. С. 334–336.

5. Поярков А. Ю. Особливості доказування про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчинені організованими групами, злочинними організаціями. *Кримінальне процесуальне право на сучасному етапі розвитку України: матеріали кругл. столу* (Київ, 27 жовт. 2023 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2023. С. 302–305.

6. Поярков А. Ю. Особливості взаємодії оперативних підрозділів Національної поліції України в кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняють організовані групи, злочинні організації. *Актуальні питання та перспективи розшукової роботи в діяльності підрозділів кримінальної поліції: матеріали міжвідомчого наук.-практ. кругл. столу* (Київ, 28 берез. 2024 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 309–311.

7. Поярков А. Ю. Міжнародне правове забезпечення видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, у кримінальних провадженнях про транснаціональні організовані групи у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. *Кримінальне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали всеукр. наук.-практ. конф* (Київ, 2 трав. 2024 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 248–301.

8. Поярков А. Ю. Структурні елементи доказування в кримінальних провадженнях про організовані групи та злочинні організації у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. *Актуальні питання криміналістики та судової експертизи: матеріали міжвідомчого наук.-практ. кругл. столу* (Київ, 21 листоп. 2024 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 384–387.

Характеристика особистості здобувача. Поярков Андрій Юрійович 1992 року народження, освіта вища – юридична, у 2020 році закінчив Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого за спеціальністю «Право» (диплом магістра). З серпня 2023 року по сьогоднішній день аспірант заочної форми навчання Національної академії внутрішніх справ.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття. Дисертація оформлена згідно з вимогами МОН України.

Структура дисертації відповідає меті, завданням, предмету дослідження і вимогам Міністерства освіти і науки України та складається із

вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 – Право.

УХВАЛЕНО:

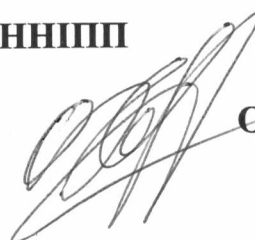
1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пояркова Андрія Юрійовича «Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Пояркова Андрія Юрійовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами й доповненнями).

3. Рекомендувати дисертацію Пояркова Андрія Юрійовича «Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами, злочинними організаціями» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 17, проти – немає, таких, що утримались – немає.

Головуючий
завідувач кафедри кримінальної юстиції ННІПІ
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

Ольга ХАХУЦЯК